

Rakennusliikkeen toiminnan päästöt

Rakentamisen vihreä siirtymä – hanke aloituswebinaari
23.11.2021

Tytti Bruce-Hyrkäs ja Valle Raatikainen
Granlund Oy

Granlund Oy
23.11.2021

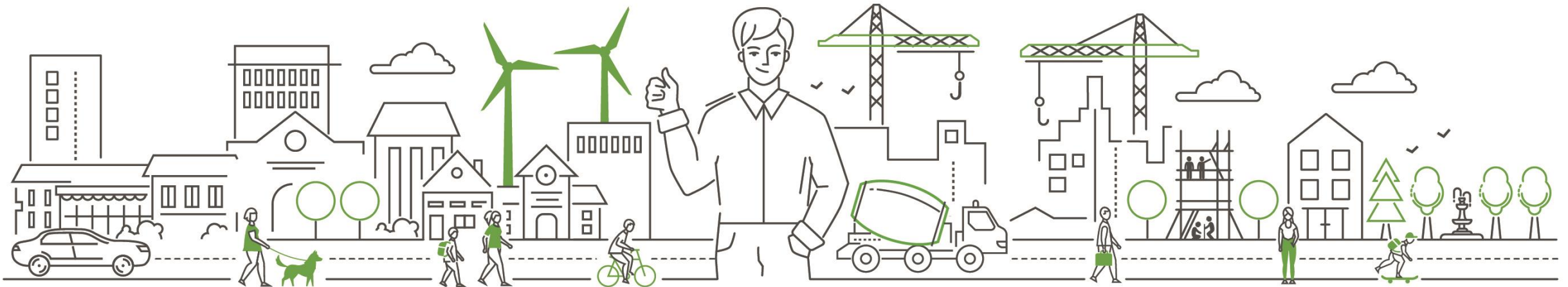
Granlundin vastuullisuuspalvelut

VASTUULLINEN
KIINTEISTÖNOMISTAJA

KESTÄVÄT
ALUEET

KESTÄVÄ
RAKENNUSHANKE

KESTÄVÄT TUOTTEET JA
PALVELUT

Hiilineutraalius, mitä KIRA-alan tulisi saavuttaa?

Nykytila

Rakennusten energian käytön osuus Suomen päästöistä **23 %**

Materiaalien & rakentamisen osuus Suomen päästöistä **7 %**

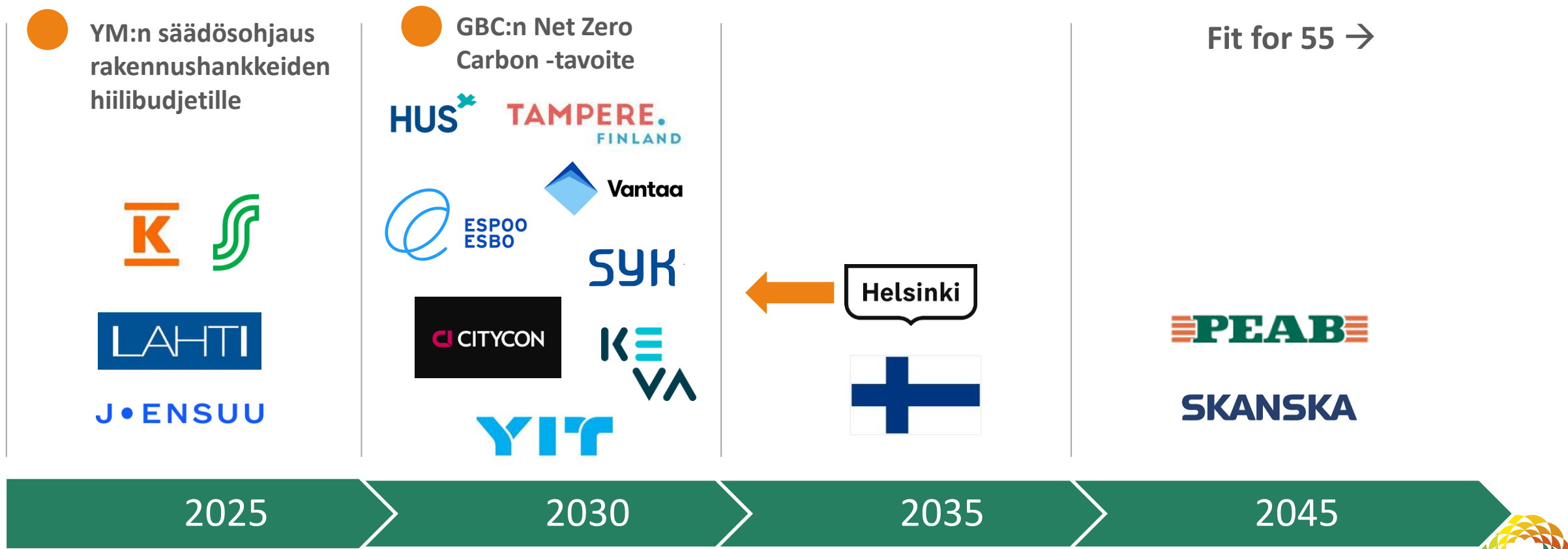
2035

-90 % Energiankäytön päästöjä on vähennettävä

-50 % Rakennusmateriaalien, työmaiden ja kuljetusten päästöistä

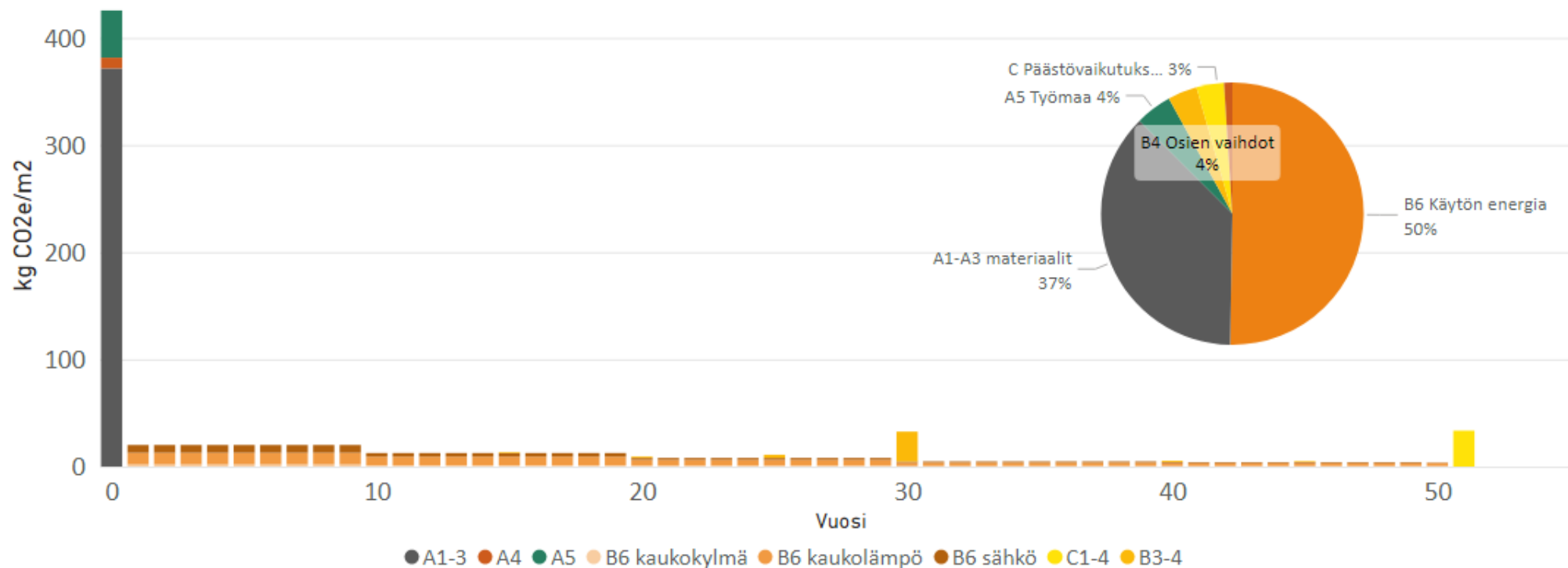
Hiilineutraaliustavoitteet lisääntyvät nopeasti

Rakennukset ovat lähes aina merkittävässä roolissa hiilineutraaliustavoitteessa.

2020 rakennettavan toimitilarakennuksen elinkaaripäästöt

Käytönajan energian päästöjen osuus riippuu sähkön ja lämmön päästökaiketyksestä

Kuvassa on esitetty päästöjen muodostuminen rakennuksen elinkaaren aikana. Hiilipiikiksi kutsutaan äkillisiä kasvihuonekaasupäästöjä elinkaaren alussa, jotka syntyvät rakennustuotteiden ja -materiaalien valmistuksesta sekä rakennustyömaan aikaisista toiminnoista. Käytönaikaiset päästöt syntyvät vähittäin käyttöänsä aikana. Kuvassa on huomioitu myös moduulin B3-4 vaikutukset eli rakennustuotteiden osien vaihdot elinkaaren aikana. Kuvaajassa on huomioitu energiankäytön päästöjen vähenemä vuosien 2020-2070 aikana YM arviointimenetelmän (2019:22) mukaisella skenaariolla.

Rakennushankkeen vähähiilisyys arviointi

Rakennushankkeen vähähiilisyyttä arvioidaan koko elinkaaren aikana.

Ympäristöministeriön Rakennuksen vähähiilisuuden arviointimenetelmä - asetusluonnosversion (2021):

- Pohjalla EN-standardit, Tulevan lainsäädännön pohja
- Rakennuksen ja rakennuspaikan elinkaaren hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki
- Soveltuu rakentamiseen ja korjauksiin
- Arviointijakson pituus 50 v.

Hiilijalanjälki

Tuotevaihe

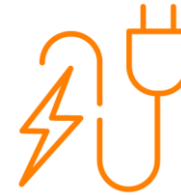
A1 Raaka-aineen hankinta
A2 Kuljetus valmistukseen
A3 Tuotteiden valmistus

Rakentaminen

A4 Kuljetukset työmaalle
A5 Rakentaminen

Käyttövaihe

B4 Osien vaihdot
B6 Energian käyttö

Elinkaaren loppu

C1 Purkutyöt
C2 Kuljetukset käsittelyyn
C3 Jätteenkäsittely
C4 Loppusijoitus

Hiilikädenjälki

D1 Uudelleenkäyttö ja kierrätys
D2 Energiahyödyntäminen
D3 Ulosviety uusiutuva energia
D4 Eloperäinen ja tekninen hiilivarasto
D5 Karbonatisoituminen

Organisaation omat päästöt vs. elinkaaripäästöt

Toiminnan päästöjä mitataan yleensä GHG Protocol –standardilla, jossa pakollista on raportoida oman toiminnan suorat ja hankitun energian päästöt.

Päästöt joihin voidaan vaikuttaa (GHG Protocol, scope 3)

Rakennusliikkeen oman toiminnan
päästöt (Scope 1,2 ja 3)

Kuinka asettaa tavoitteet ja ohjata niitä?

Esimerkki hiilineutraaliustavoitteen johtamisesta

Kirkasta tavoite, nykytila ja tee suunnitelma

Selvitä nykytila ja aseta tavoite

Hiilineutraali
2030!

Varmista tehokkaimmat tulokset hankekohtaisesti

Aseta hankekohtaiset tavoitteet

Elinkaaripäästöt
- 50%

Seuraa ja päivitä

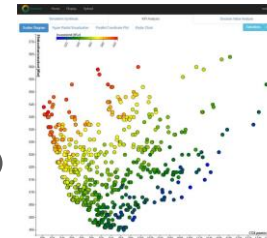
Tarkastele tuloksia ja päivitä tarvittaessa

Selvitä kustannustehokkaimmat päästövähennystoimet

Granlund Oy
23.11.2021

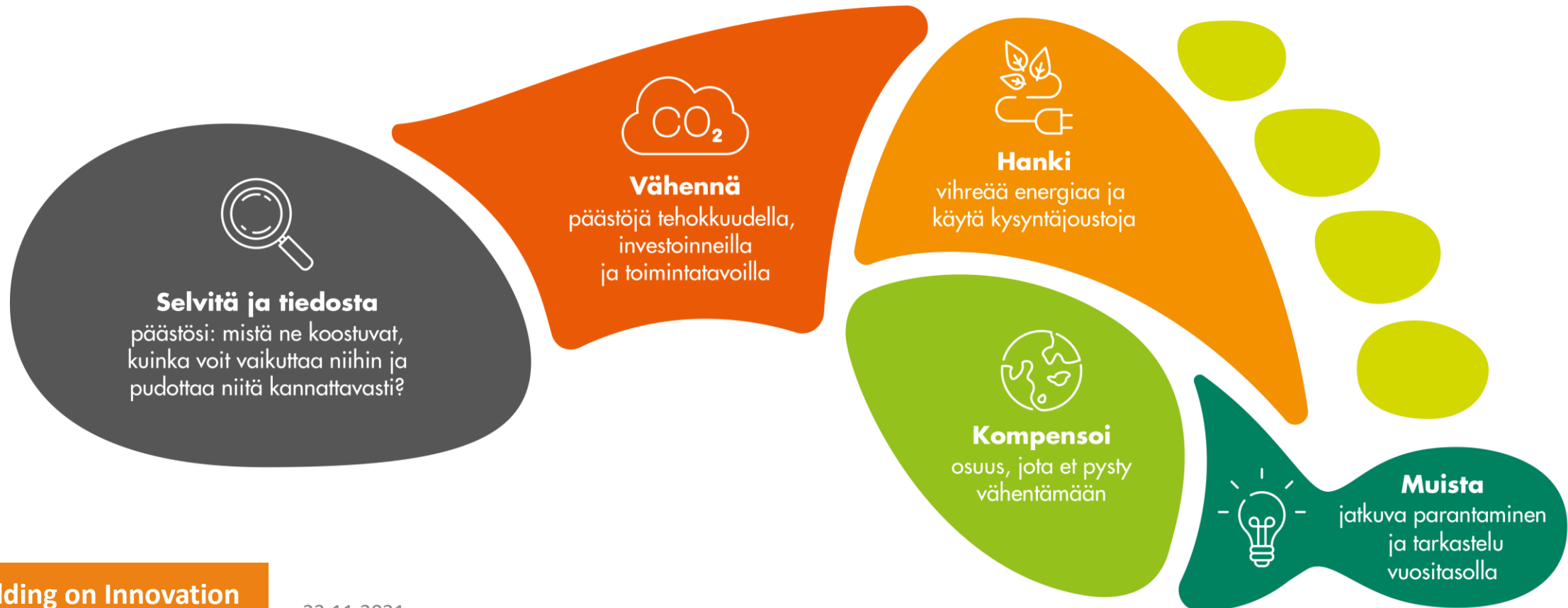
Ohjaa ja optimoi läpi hankkeen

Tiekartta mahdollistaa systemaattisen ja uskottavan polun päästövähennyksiin

Hiilineutraaliustavoitteen taustalle vaaditaan konkretiaa

”

YIT:n tavoitteet ovat puolittaa oman toiminnan ja omaperusteisten hankkeiden CO₂-päästöt 2030 mennessä, tavoitella käytön aikana hiilineutraaleja kiinteistöjä sekä alkaa raportoidaan omaperusteisten hankkeiden kohdekohtaisia CO₂-tunnuslukuja vuodesta 2020 alkaen

Rakennuksen vähähiilisyys vaatii ohjausta läpi elinkaaren

Hiilijalanjälkeen vaikuttavia päätöksiä tehdään aina toteutustavan valinnasta lähtien.

Onnistumisen kannalta keskeistä on tietoon pohjautuva ohjaus läpi suunnittelun ja elinkaaren.

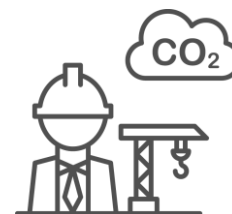
HANKKEEN KONSEPTI

Toteutustavan ja ylätason valintojen vaikutukset

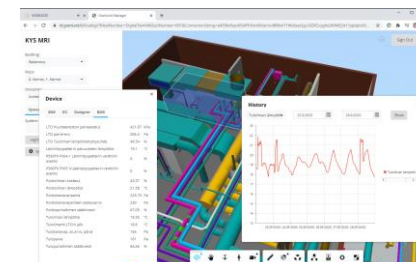
SUUNNITTELU

Rakennuksen hiilijalanjäljen ohjaus läpi hankkeen suunnitteluvaiheiden ja eri suunnittelualojen.

RAKENTAMINEN JA KÄYTTÖÖNOTTO

Työmaan ja käyttöönoton ohjaus.

YLLÄPITO

Varmistetaan tehokas käyttö ja ylläpito.

ARRAK ARKKITEHDIT

Esimerkki: Sarastuskaaren pysäköintitalo

Granlund Kuopio Oy vastasi hankkeessa elinkaaren hiilijalan- ja kädenjälkilaskennasta ja energialaskennasta

Työn tarkoituksena oli määrittää pysäköintilaitokselle elinkaaren hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki ympäristöministeriön arviointimenetelmällä (2019:22) Työssä laadittiin laskelmat määritellylle perustapaukselle ja arvioitiin eri vähähiilisten rakenne- ja energiamuotojen vaikutusta hiilijalanjälkeen vertailulaskelmien avulla.

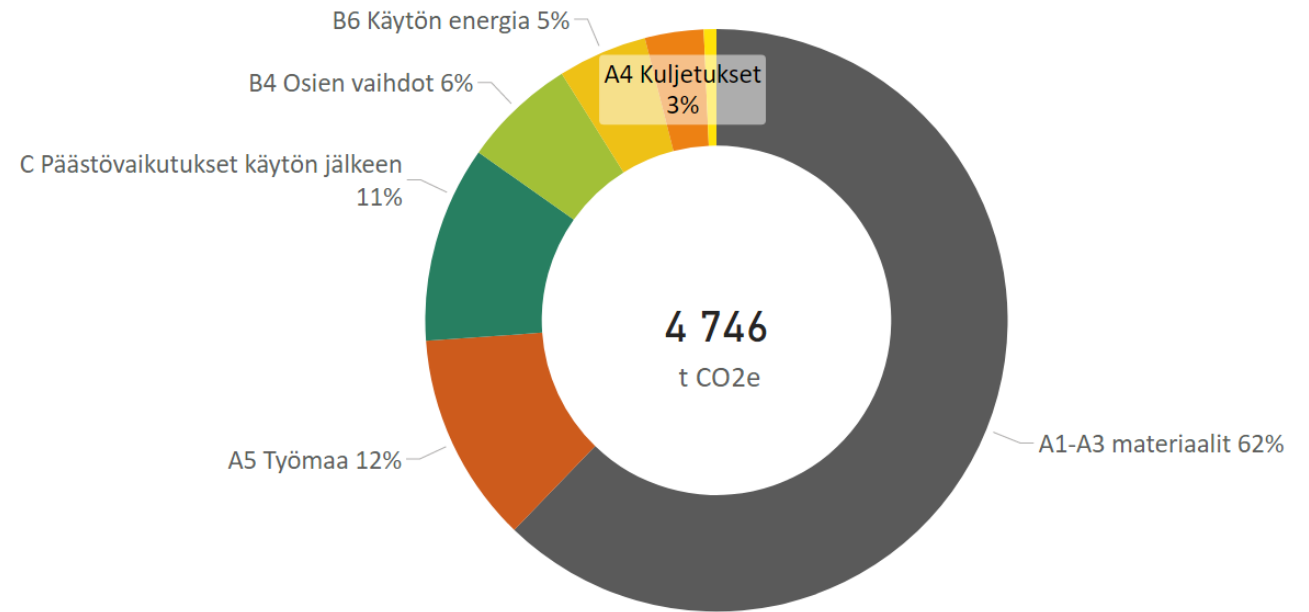
Ajankohta: Tarjouskilpailuvaihe 7/2021

Laajuus: 16 217 brm²

Käyttötarkoitus: Pysäköintilaitos

Tilaaja: YIT

Granlund Kuopio, hiilijalanjäljen ohjaus

● A1-A3 materiaalit ● A5 Työmaa ● C Päästövaikutukset käytön jäl... ● B4 Osien vaihdot ● B6 Käytön energia ● A4 Kuljetukset ● B3-4 Korjausten energia...

ARRAK ARKITEHDIT

Esimerkki: Sarastuskaaren pysäköintitalo

Granlund Kuopio Oy vastasi hankkeessa elinkaaren hiilijalan- ja kädenjälkilaskennasta ja energialaskennasta

Työn tarkoituksena oli määrittää pysäköintilaitokselle elinkaaren hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki ympäristöministeriön arviointimenetelmällä (2019:22) Työssä laadittiin laskelmat määrittelylle perustapaukselle ja arvioitiin eri vähähiilisten rakenne- ja energiamuotojen vaikutusta hiilijalanjälkeen vertailulaskelmien avulla.

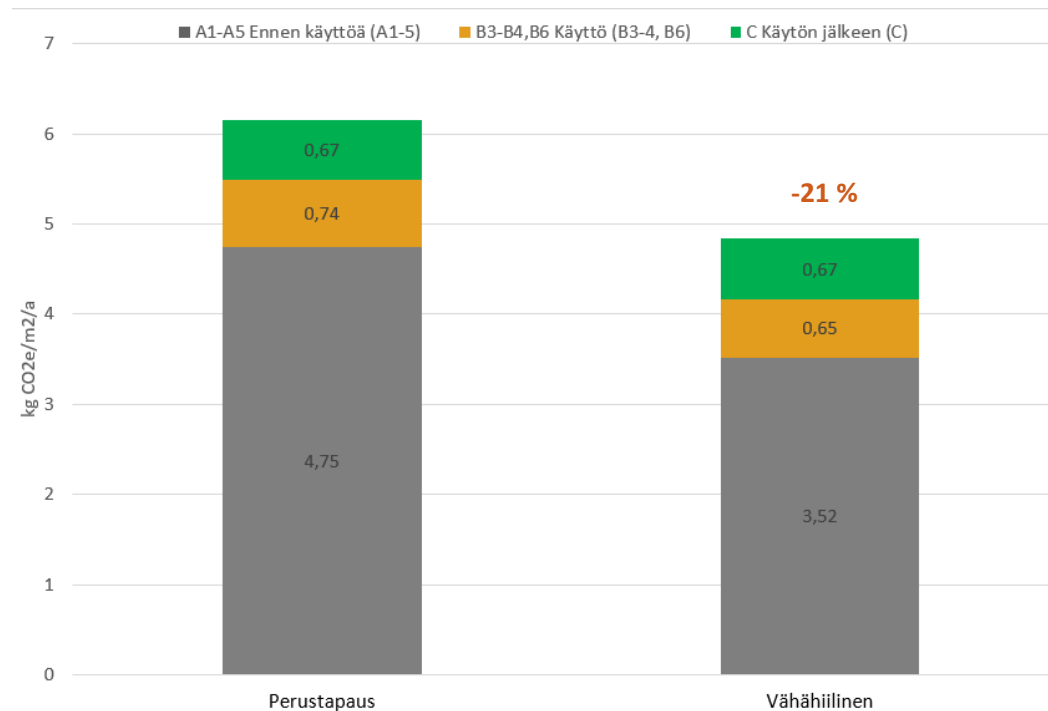
Ajankohta: Tarjouskilpailuvaihe 7/2021

Laajuus: 16 217 brm²

Käyttötarkoitus: Pysäköintilaitos

Tilaaja: YIT

Granlund Kuopio, hiilijalanjäljen ohjaus

Perustapaus

- **Betoninen paikallavalulaatta**
Geneerinen, keskimääräinen tuote, valmisbetoni, normaalilujuus, 0-10 % kierrätettyjä seosaineita
- **Julkisivurunko**
Geneerinen, keskimääräinen tuote, metallirunko, 0 % kierrätettyä seosaineita
- **Ilmanvaihto**
Porrashuoneissa huippuimuri, ei lämmöntalteenottoa
- **Työmaan energia**
Normaali rakennustyömaan päästötaso

Vähähiilinen tapaus

- **Betoninen paikallavalulaatta**
Geneerinen, keskimääräinen tuote, valmisbetoni, normaalilujuus, 40 % kierrätettyjä seosaineita
- **Vähähiilinen julkisivurunko**
Geneerinen, keskimääräinen tuote, metallirunko, 100 % kierrätettyä seosaineita
- **Ilmanvaihto**
Porrashuoneissa lämmöntalteenotolla (75 %) varustettu ilmanvaihtokone
- **Työmaan energia**
Rakennustyömaa toteutetaan fossiilivapaasti

Granlund

Tytti Bruce-Hyrkäs

Tytti.bruce-hyrkas@granlund.fi

0500655020

Valle Raatikainen

Valle.raatikainen@granlund.fi

